

stížnosti, která nepopírá ani, že šlo o sbírku, k jejímuž pořádání bylo potřebí úředního povolení, ani že st-l fungoval jako přijímatel darů pro ni, bylo se nss-u zabývatí jen otázkou, zda úřad tuto činnost st-lovu důvodně subsumoval pod pojem konání veřejné sbírky.

Stížnost v tom směru dovozuje, že s b í r k o u jest rozuměti jen takovou činnost, kterou někdo se obrací na osoby jiné, aby od nich dostal peníze na určitý účel. St-li jest dáti za pravdu potud, že pouhé přijímání darů pro nějaký účel samo o sobě ještě konáním veřejné sbírky není. V daném případě jest však ze spisů patrné, že ve výzvě v časopisech uveřejněné, kterou právě konání sbírky bylo zahájeno, mimo jiná místa byl také st-lův závod určen jako místo, kam příspěvky mají býti podle přání pořadatelů sbírky odváděny a že st-l, jak při výslechu dne 22. února 1923 udal, dary přijímal na intervenci zmíněného místního výboru a určenému účelu také odevzdával. Ze stížnosti samé jest také zjevno, že st-l byl si vědom, že právě ona výzva byla podnětem, aby dary byly jemu odváděny. Se zřetelem k tomu nelze však pochybovati, že uvedená činnost st-lova, jejíž další provádění mu bylo zakázáno, byla součástí jednotné sbírkové akce. Měla-li však tato akce povahu konání veřejné sbírky, — což stížnost nikterak nepopírá — a byl-li úřad oprávněn tuto akci bez potřebného úředního povolení podniknoutou z tohoto důvodu zakázati, jest nutným toho důsledkem, že mohl zakázati také dílčí činnost v rámci této akci konanou a k realizování nepovolené sbírky směřující.

Názor stížností zastávaný by ve skutečnosti znamenal, že by úřad, jakmile veřejná výzva ke sbírce se stala, — a taková výzva nemůže nikdy zcela býti odčiněna —, neměl již možnosti proti uskutečnění sbírky účinně zakročiti.

Poněvadž tedy soud námitku svrchu vytčenou za důvodnou uznati nemohl a jiných námitek st-l nečinil, bylo stížnost zamítnouti.

Č. 4146.

C e s t y. — V y v l a s t n ě n í: * Nutnost žádaného vyvlastnění ve smyslu § 365 o. z. o. pro účely stavby silnice, jejíž trasa byla již příslušným silničním úřadem na jisto postavena, musí k námitce strany zsp jako úřad vyvlastňující zkoumati.

(Nález ze dne 24. listopadu 1924 č. 7334).

V ě c: Marie Š. v S. proti ministerstvu veřejných prací o vyvlastnění.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Zastupitelstvo okresu n-ckého schválilo dne 24. února 1914 usnesení místního výboru ch-ckého z 15. března 1912 a obecního výboru ve St. z 13. dubna 1913, aby cesta veřejná č. kat. 381 v Ch. byla náležitě rozšířena, a projevilo s projektem obcí předloženým svůj souhlas.

K žádosti obce St. vyvlastnila zsp v Praze nálezem z 20. března 1923 na základě ustanovení § 365 o. z. o. a § 19 zák. z 12. srpna 1864 č. 46 z. z. za účelem rozšíření a úpravy uvedené obecní cesty část po-

zemku č. kat. 188/1 a pozemku č. kat. 190 ve St., patřící st-lce, vzhledem k tomu, že cesta uvedená jest nejkratším spojením mezi obcemi Sv., N. a B., jest povozy hojně používána, kterýmžto účelům v nynějším stavu a nynější své šíři někde jen 3 m obnášející, naprosto nevyhovuje.

V odvolání z tohoto nálezu podaném vytýká st-lka, že mělo býti vyšetřeno, zda nemohly býti vyvlastněny jiné vhodné pozemky, jichž vyvlastnění by neznamenal takovou újmu jak pro st-lku tak pro veřejnost. Požadované pozemky jsou totiž hliništěm, kterého potřebuje st-lka nezbytně pro provozování své cihelny, takže vyvlastněním jest ohrožen pro veřejnost důležitý stavební průmysl, a mělo proto ve veřejném zájmu rozšíření cesty se státi jiným způsobem, takže by pozemky patřící st-lce stavbou silnice nebyly dotčeny.

Žal. úřad zamítl nař. rozhodnutím odvolání a poukázal k tomu, že jak v řízení, kterým byla stanovena trasa obecní cesty, tak v řízení vyvlastňovacím byla zjištěna veřejná potřeba úpravy resp. rozšíření této cesty a námitka proti směru a účelnosti trati projektované silnice jest nepřijatelná, ježto trasa byla právoplatně stanovena příslušným úřadem samosprávným a nemůže býti znova projednávána resp. v pochybnost brána v onom řízení před politickými úřady, které má za účel vyvlastniti pozemky pro takto stanovenou úpravu cesty potřebné.

Stížnost vytýká, že žal. úřad měl přes to, že rozhodl úřad samosprávný o trase, zkoumati, zda vyvlastnění právě vyvlastněných pozemků bylo ve veřejném zájmu, totiž zda vhodným řešením trasy nemohly býti zasaženy vyvlastněním jiné pozemky zemědělské, nikoliv pozemek st-lčin potřebný pro důležité odvětví stavebního průmyslu.

O stížnosti uvážil soud toto: Jest arcit' pravda, že volba trasy silniční přísluší úřadům silničním, avšak tím není nikterak obmezeno a tím méně vyloučeno právo úřadu rozhodujícího o vyvlastnění pozemků k provedení zamýšlené silnice žádaných, aby všechny momenty skutkové, na kterých svůj výrok expropriační založiti může a má, samostatně vyšetřil a hodnotil.

Mezi momenty těmi jest dle § 365 o. z. o. zjištění, že expropiaci tu vyžaduje »všeobecné dobro«. Důkaz tohoto momentu není podán již tím, že pozemku onoho domáháno jest se pro zřízení silnice, a že silnice ta jest ve veřejném zájmu, nýbrž třeba jest, nejenom zjistiti, že tento zájem veřejný v potřebě zamýšlené silnice spočívající jinak nelze uspokojiti než právě zabráním onoho pozemku, o jehož vyvlastnění se žádá; dále je třeba uvážiti námitky vlastníka proti expropiaci vznášené a zjistiti, zda zájmy jím uplatňované musí v každém případě ustoupiti onomu zájmu, jenž se zřízením zamýšlené silnice sleduje.

Tato šetření a tyto úvahy spadají ve výlučnou kompetenci úřadu vyvlastňovacího, jenž se jim nemůže vyhnouti prostým poukazem na to, že trasa silniční jest již na jisto postavena. Vždyť uzná-li úřad expropriační, že pozemku projektovanou trasou zabraného nelze expropriovati, poněvadž tu podmínek § 365 o. z. o. není, pak nezbude projektantovi silnice, nedohodne-li se s vlastníkem dobrovolně, než projekt svůj tak pozměnit, aby pozemku onoho nepotřeboval.

Lze tudíž o definitivní úpravě trasy ve všech jejích částech a podrobnostech mluvit teprve tenkrát, když otázka získání potřebných pozemků jest vyřešena.

V konkrétním případě činil expropriát námitky proti žádanému vyvlastnění jednak v tom směru, že není potřeba, aby v místě polohy jeho pozemku silnice vůbec se rozšiřovala, jednak že poukazoval na to, že odnětím žádaného pozemku jeho dosavadnímu hospodářskému účelu, utrpí stavební ruch, tedy jiný veřejný zájem.

Rozhodnutí obou těchto námitek, z nichž prvou uplatňováno, že veřejný zájem na zamýšleném rozšíření silnice neutrpí tím, když v jedné malé části silnice od tohoto rozšíření se upustí nebo rozšíření ono jiným směrem, kde překážek není, se provede, druhou však staven proti jednomu veřejnému zájmu jiný zájem rovněž veřejný, spadá rozhodně v pravomoc úřadů vyvlastňovacích, které zkoumajíce, zda veřejné dobro žádaný zásah v soukromovlastnickou sféru činí nutným, nejen potřebu pozemku právě žádaného pro účel vytčený zkoumatí mají, nýbrž i zájmy veřejné, zájmu silničnímu naproti stojící navzájem zvážiti a vysloviti musí, který z těchto zájmů jako méně významný musí ustoupiti.

Této své povinnosti žal. úřad vycházejí z nesprávného náhledu, že otázky ty již výrokem silničního úřadu upravujícího silniční trasu jsou rozřešeny, nevyhověl, následkem čehož dospěl k nesprávnému závěru, jež odůvodňuje zrušení nař. rozhodnutí pro nezákonnost.

Č. 4147.

Státní občanství: * Příslušník býv. král. uherského, který uherského státního občanství neztratil a který nenabyl čsl. státního občanství, nemá nároku dle § 40 zák. čl. L : 1879 na znovuudělení čsl. státního občanství.

(Nález ze dne 24. listopadu 1924 č. 17.264).

Věc: Josef R. v L. (adv. Dr. Bedř. Mautner z Prahy) proti ministerstvu vnitra o státní občanství.

Výrok: Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

Důvody: Podáním z 18. června 1923 zakročil st-l o znovuudělení zdejšího státního občanství udávaje, že byl původně po svém otci příslušníkem slovenským, neboť týž narodil se v šarišské župě a zemřel tam po 30letém pobytu v Lučenci roku 1920. St-l narodil se v Šalgotarjanu v Maďarsku, ale od roku 1898 do 1906 zdržoval se v Lučenci, kam také patřil. V roce 1906 odstěhoval se do Pálfalvy, kde bydlil do 1917, čímž ztratil své domovské právo v Lučenci, nabyv je v Pálfalvě v Maďarsku. V roce 1918 vrátil se na Slovensko a bydlí od toho času trvale v Lučenci, kde také platí daně. Podle protokolu z 9. prosince 1922 městská rada v Lučenci přislíbila přijati ho do svého svazku v případě, že dostane se mu zdejšího státního občanství.

Min. vnitra nevyhovělo nař. nyní výrokem jeho žádosti.

Stížnost do tohoto výroku podanou shledal nss bezdůvodnou. Byť i po rozumu § 3. zák. z 9. dubna 1920, č. 236 Sb., dosavadní předpisy o nabývání a pozbývání státního občanství, pokud tímto zákonem se nemění, zůstaly v platnosti, pročez také hleděti by bylo k dotyčným ustanovením zák. čl. L : 1879 — s případnými změnami oním ústavním zákonem přiveděnými — jako k dosud platným, není zde po názoru